

Fortolkning, som jeg ganske har givet Medhold, uden at jeg dog veed, om man vil give den Medhold andre Steder. Det forekommer mig imidlertid, at Brændsen mellem, hvad der kan henregnes til Agerdyrkningsrethtsfaber eller ikke, begynder at forsvinde, naar man først er kommen ind paa Neb og maaske Ervestoftvoles. Naturligt synes det mig at være, om man tilstod de Haandværkere, som, forinden Næringsloven udkom, have kunnet nedsette sig uden Bevilling paa Landet, Sabelmagere, Smede, Nebslagere osv., Ret til at forhandle deres Varer paa alle Markeder, og hvis den høitagtede Minister ikke skulde have nogen særdeles Grund til at modsætte sig dette, vil jeg forbeholde mig i saa Henseende at stille et Forslag til denne sidst ommeldte Paragraf i Lovforslaget. For ikke at blive vidtløftig skal jeg indskrænke mig til disse Bemærkninger, som jeg maa bede tagne under Overveielse ved Sagens nærmere Behandling.

Griffen: I hvorvel jeg maa erkende, at den Kommission, som har været nedsat for at overveie de her foreliggende Spørgsmaal, ikke er fremkommen med noget egentlig gennemgribende Forslag, og det uagtet den ubelukkende bestod af Repræsentanter for Kjøbstæderne og ikke talte nogen Repræsentant for de Næringsdrivende paa Landet blandt sine Medlemmer, og i hvorvel jeg ligeledes maa erkende, at den høitagtede Minister ikke saadan uden videre er gaaet ind paa ethvert af denne Kommissions Forslag, er der dog et og andet Punkt i Lovforslaget, som jeg med ganske faa Ord skal tillade mig at omtale. Først og fremmest dette, maa jeg maaske sige, at jeg er enig med dem, der beskrevne sig for i Industriens Interesse i det Hele taget at gennemføre saadanne Bestemmelser, der kunne være til Gavn for Alle, lige saavel for de Industridrivende i Kjøbstæderne som for de Industridrivende paa Landet; men jeg kan ikke være med til, at der gjøres Forsøg paa at foretage en Deling efter Hensynet til Forskjellen mellem disse Virksomheder i Kjøbstæderne og paa Landet; thi jeg kan ikke tænke mig noget fornuftigt Grundlag for en saadan Adskillelse. I § 4 er det foreslaaet, at de Haandværkere, som bo over en Mil fra Kjøbstaden, for Trentiden skulde betale det samme Gebyr for Næringsbevis som de, der bo nærmere ved Kjøbstaden. Jeg kan ikke se rettere, end at dette maaske er et lille Forsøg paa at vise, at Haandværkerne paa Landet og Haandværkerne i Kjøbstaden nu ikke ere stillede under lige Forhold; men jeg vil herved bede erindret, at de Haandværkere, som ligge langt fra Byen, maaske paa affides Steder, som oftest ere saa daarlige stillede med Hensyn til Afætningsforholdene, at dette mere end opveier den Fordel, det det kan være for dem kun at skulle erlægge halv Afgift. Smidtestid er dette Spørgsmaal mindre væsentligt; men det peger dog hen paa ligesom at ville skaffe samme Vilkaar for begge Slags Haand-

værkere, hvad der dog paa dette Punkt, saavidt jeg skjønner, ikke derved vil blive gennemført. Ved første Stykke af § 5, hvorefter Ingen, der har opnaaet Fuldmyndighedsalderen, skal kunne drages til Ansvar for det under Haandværks- og Fabrikdrift henhørende Arbejde, som han selv udfører, mener jeg, at der er foreslaaet en meget uheldig Bestemmelse. For Kjøbstædernes Vedkommende tør jeg ikke paastaa dette; maaske have de Mænd, som have opstillet Bestemmelsen, den Erfaring, at det er skadeligt, at unge Personer, der ikke have opnaaet Fuldmyndighedsalderen, kunne gaa hen og etablere sig, det et Noget, jeg ikke tør bestemt afgjøre; men hvad jeg bestemt tør paastaa, er, at det for Landets Vedkommende vilde være en meget uheldig Bestemmelse. Det er nemlig min Tro, at det ikke er nogen Sjeldenhed paa Landet, at Forældre, der ere rykkede noget længere hen i Alder, maaske have et Haandværk ved Siden af deres lille Agerbrug, og at ogsaa deres Søn er oplært i dette Haandværk og derved kan hjælpe sine gamle Forældre, paa samme Tid som han ikke ganske har ophørt at være Agerbruger. Dersom nu denne Bestemmelse bliver indført, vil dette Forhold ikke kunne finde Sted, undtagen i Tilfælde af, at Forældrene have drevet samme Næring og altsaa have Ret dertil. Det er af denne Grund, at jeg vil henstille til det eventuelle Udvalg at gjøre en Undtagelse for Landets Vedkommende; det er ikke for at stille Landet gunstigere lige over for Kjøbstæderne, men kun for at der ikke skal voldsomt alt for store Ulemper i mange Forhold paa Landet. — Hvad Markederne angaar, er jeg i Tvivl, om de bør ophæves. Jeg tror, at det for Haandværkere, der boe paa affides Steder og ikke ere heldig stillede med Hensyn til Afætningsforhold, kan være heldigt, at de kunne drage hen til Markederne og der affette deres Varer; men paa den anden Side skal jeg villig indrømme, at de ogsaa kunne afstedkomme nogle af de Ulemper, som ere fremhævede af Kommissionen. Et vil jeg dog henstille til det eventuelle Udvalg, nemlig, om der dog ikke var Anledning til ikke at begrænse Bestemmelsen i den Grad, at, hvad der frembringes ved Huslid, ikke maa afsettes paa disse Markeder. Jeg ser nok, at der henvises til Fvbn. af 23. April 1845, men jeg ser ikke, at det, som der er nævnt, kan gaa ind under de Frembringelser, som jeg nærmest tænker paa. Det er jo bekjendt, at der paa mange Gagne frembringes ikke saa ganske faa Huslidsvarer, f. Ex. paa Jyen; der er Strækninger der, hvor Husliden hidtil har skaffet stor Indtægt, navnlig ved Forsærdigelsen af Løer. Det er bekjendt, at Beboerne af det nordlige Jyen i en lang Mærket have affat de Løer, som de have frembragt, paa Markederne og det ikke blot fattige, men ogsaa de bedre Stillede, og det har været til stor Fordel for disse Beboere, at de kunne fabrikere Løer til Salg. Dersom nu denne Bestemmelse — hvad jeg dog ikke er sikker